



Journal Website

Article history:

Received 06 February 2025

Revised 21 February 2025

Accepted 11 March 2025

Published online 07 April 2025

Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders

Volume 4, Issue 1, pp 70-89



E-ISSN: 2981-1759

The Effect of Psychological Maltreatment and Self-Differentiation on Social Anxiety with the Mediating Role of Psychological Flexibility

Yalda. Zandgandomi¹ , Mehdi. Rezaei^{2*} 

¹ MA Student, Department of Clinical Psychology, Tehran Medical Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

² Assistant Professor, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran

* Corresponding author email address: rezaee.mehdi15@yahoo.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Zandgandomi, Y., & Rezaei, M. (2025). The Effect of Psychological Maltreatment and Self-Differentiation on Social Anxiety with the Mediating Role of Psychological Flexibility. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 4(1), 70-89.



© 2025 the authors. Published by Maher Talent and Intelligence Testing Institute, Tehran, Iran. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Objective: The present study aimed to determine the relationship between psychological maltreatment, self-differentiation, and social anxiety, with the mediating role of psychological flexibility.

Methodology: This study is a descriptive correlational research. The statistical population included all adult men and women aged 18–40 who visited Mehr Alborz Therapy Clinic and the University of Tehran Clinic, both located in Tehran Province, between 2021 and 2022. The sample size was estimated at 148 individuals using the Krejcie and Morgan table, and participants were selected through purposive sampling based on the study's inclusion criteria. Data were collected using four standardized questionnaires: the Psychological Maltreatment Scale (AMI24), the Self-Differentiation Scale (DSI), the Psychological Flexibility Scale (CFI), and the Social Anxiety Scale (LSAS). Data analysis was conducted using descriptive statistical indices (frequency, mean, and standard deviation) and inferential statistics (structural equation modeling). Statistical analyses were performed using SPSS-26 and Smart PLS-3.3 software.

Findings: In this study, 148 participants (117 men and 31 women) were examined, with 79.1% being male. Regarding educational level, 27.7% had an education level below a high school diploma, 52% had a high school diploma, and 20.3% had an associate degree. The results showed that the R^2 value for social anxiety (0.669) and psychological flexibility (0.318) was significantly high. The indirect effect of self-differentiation on social anxiety through psychological flexibility was significant ($t = 2.371$, $\beta = 0.214$). Additionally, psychological maltreatment had a significant positive effect on psychological flexibility ($t > 1.96$, $\beta = 5.803$). Psychological maltreatment, with a standardized beta coefficient of 5.803, had a significant positive impact on psychological flexibility ($t > 1.96$). Moreover, psychological flexibility had a significant positive impact on social anxiety, with a standardized beta coefficient of 5.825 ($t > 1.96$). The indirect t -value obtained from the Sobel test for assessing the significance of the mediation effect was 4.111.

Conclusion: Self-differentiation can positively influence psychological maltreatment and psychological flexibility. Additionally, psychological flexibility can mediate the relationship between self-differentiation and psychological maltreatment.

Keywords: Psychological Maltreatment, Self-Differentiation, Social Anxiety, Psychological Flexibility

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Social anxiety is a chronic anxiety disorder characterized by excessive fear and avoidance of social and performance-related situations. It manifests as a persistent emotional state involving significant distress over potential negative evaluation in social contexts (Urbán et al., 2024). Among the psychological factors contributing to social anxiety, psychological maltreatment plays a significant role in shaping individuals' cognitive and emotional responses. Psychological maltreatment, including emotional neglect and intimidation, has been associated with long-term psychological distress, including paranoia in men and obsessive-compulsive tendencies in women (Z. J. Wang et al., 2024). Research indicates that individuals with a history of psychological maltreatment often experience negative self-beliefs and perceive others as unsupportive (J. Liu et al., 2023). Childhood experiences of humiliation and emotional abuse by caregivers can lead to maladaptive interpersonal relationships in adulthood, impairing emotional regulation and self-perception (Shahar et al., 2015).

Another critical factor in understanding social anxiety is self-differentiation, a concept rooted in Bowen's family systems theory. It reflects an individual's ability to maintain autonomy in their thoughts and emotions while engaging in intimate relationships (Parsakia et al., 2023). Individuals with high self-differentiation exhibit strong self-esteem and the capacity to regulate emotional reactivity, whereas those with low differentiation tend to exhibit extreme dependence or defiance in relationships, leading to heightened social anxiety (Askian et al., 2008). Previous studies have established that low self-differentiation is linked to poor social adaptability, which negatively impacts psychological well-being and motivation (Aghaei & Mousavi, 2020).

Psychological flexibility, defined as the ability to adjust thoughts and behaviors in response to situational demands while maintaining long-term personal values, has been identified as a crucial mediator between early-life adversity and mental health outcomes (Aghajani et al., 2022). Higher psychological flexibility is associated with reduced psychological distress and improved emotional regulation (Urbańska-Grosz, 2024). Given the established relationships between psychological maltreatment, self-differentiation, and social anxiety, the present study aims to examine the mediating role of psychological flexibility in these relationships.

Methodology

The present study employed a descriptive-correlational design to investigate the relationships among psychological maltreatment, self-differentiation, and social anxiety, with psychological flexibility as a mediating variable. The study population consisted of adult men and women aged 18 to 40 who visited Mehr Alborz Therapy Clinic and the University of Tehran Clinic between 2021 and 2022. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table, resulting in a total of 148 participants selected through purposive sampling based on predefined inclusion criteria.

Data collection was conducted using four standardized questionnaires: the Psychological Maltreatment Scale (AMI24), the Self-Differentiation Scale (DSI), the Psychological Flexibility Scale (CFI), and the Social Anxiety Scale (LSAS). The collected data were analyzed using both descriptive

statistics (frequency, mean, and standard deviation) and inferential statistics, particularly structural equation modeling. All statistical analyses were performed using SPSS-26 and Smart PLS-3.3 software.

Findings

A total of 148 individuals participated in the study, comprising 117 men (79.1%) and 31 women (20.9%). Regarding educational background, 27.7% had an education level below a high school diploma, 52% had a high school diploma, and 20.3% held an associate degree.

The results of the structural equation modeling revealed that the coefficient of determination (R^2) for social anxiety was 0.669, while for psychological flexibility, it was 0.318, indicating a substantial variance explained by the predictor variables. The indirect effect of self-differentiation on social anxiety via psychological flexibility was statistically significant ($t = 2.371$, $\beta = 0.214$). Furthermore, psychological maltreatment exhibited a significant positive impact on psychological flexibility ($t > 1.96$, $\beta = 5.803$), and psychological flexibility, in turn, significantly influenced social anxiety ($t > 1.96$, $\beta = 5.825$). The Sobel test confirmed the significance of the mediation effect, yielding an indirect t -value of 4.111.

Discussion and Conclusion

The findings suggest that self-differentiation positively influences both psychological maltreatment and psychological flexibility. Additionally, psychological flexibility serves as a crucial mediator in the relationship between self-differentiation and psychological maltreatment. These results support the notion that psychological flexibility is essential for mitigating the adverse effects of psychological maltreatment on social anxiety.

Given that individuals with high psychological flexibility are better equipped to navigate emotional distress, the study highlights the importance of fostering psychological flexibility through therapeutic interventions. The observed relationships align with existing research, demonstrating that early-life psychological maltreatment can have lasting impacts on self-perception and social anxiety. Moreover, low self-differentiation can contribute to heightened anxiety in social settings due to difficulties in emotional regulation and self-identity formation.

The implications of this study extend to therapeutic and educational settings. Interventions aimed at enhancing self-differentiation and psychological flexibility may help reduce social anxiety symptoms, particularly among individuals with a history of psychological maltreatment. Future research should explore additional factors that may moderate or mediate these relationships, such as personality traits or coping strategies.

Overall, the study underscores the need for targeted interventions to address the psychological consequences of early-life maltreatment and promote adaptive emotional regulation strategies. Strengthening psychological flexibility may serve as a viable approach for mitigating social anxiety and fostering psychological well-being.



وبسایت مجله

تاریخچه مقاله

دریافت شده در تاریخ ۱۷ بهمن ۱۴۰۳

اصلاح شده در تاریخ ۲ اسفند ۱۴۰۳

پذیرفته شده در تاریخ ۲۰ اسفند ۱۴۰۳

منتشر شده در تاریخ ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

پویایی های روانشناختی در اختلال های خلقی

دوره ۴، شماره ۱، صفحه ۸۹-۷۰



شاپای الکترونیک: ۲۹۸۱-۱۷۵۹

تاثیر بدرفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی خود بر اضطراب اجتماعی با نقش واسطه‌ای انعطاف پذیری روانشناختی

یلدا زندگندمی^۱، مهدی رضایی^۲

۱. دانشجوی ارشد، گروه روانشناسی بالینی، واحد علوم پزشکی تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران

ایمیل نویسنده مسئول: rezaee.mehdi15@yahoo.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی/اصلی

نحوه استناد به این مقاله:

زندگندمی، یلدا، و رضایی، مهدی. (۱۴۰۴).
تاثیر بدرفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی
خود بر اضطراب اجتماعی با نقش واسطه‌ای
انعطاف پذیری روانشناختی. *پویایی های
روانشناختی در اختلال های خلقی*، ۴(۱)، ۸۹-
۷۰.



© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله
متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله
به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی
(CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

هدف: پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بدرفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی خود و اضطراب اجتماعی با نقش واسطه‌ای انعطاف پذیری روانشناختی انجام شد. **روش شناسی:** این یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری شامل تمامی افراد بزرگسال زن و مرد با میانگین سنی ۱۸-۴۰ سال مراجعه کننده به کلینیک درمانی مهر البرز و کلینیک دانشگاه تهران واقع در استان تهران بین سال های ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول جرسی و مورگان تعداد ۱۴۸ نفر برآورد و نمونه ها به روش نمونه گیری هدفمند و با توجه به معیارهای ورود به مطالعه انتخاب شدند. داده ها با استفاده از ۴ پرسشنامه استاندارد شامل: پرسشنامه مقیاس بدرفتاری روانشناختی (AMI24)، مقیاس تمایز یافتگی خود (DSI)، مقیاس انعطاف پذیری روانشناختی (CFI)، مقیاس اضطراب اجتماعی (LSAS) جمع آوری شدند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از شاخص های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (معادلات ساختاری) انجام شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS-26 و نرم افزار Smart PLS-3.3 انجام شد. **یافته ها:** در این مطالعه ۱۴۸ نفر (۱۱۷ مرد، ۳۱ زن) مورد مطالعه قرار گرفتند که از این میان ۷۹/۱٪ آن ها مرد بودند. همچنین از نظر سطح تحصیلات ۲۷/۷٪ افراد دارای سطح تحصیلات زیر دیپلم، ۵۲٪ دیپلم و ۲۰/۳٪ آن ها دارای سطح تحصیلات کاردانی بودند. بر اساس نتایج مقدار R^2 برای اضطراب اجتماعی (۰/۶۶۹) و انعطاف پذیری روانشناختی (۰/۳۱۸) بسیار بالا بود. اثر غیرمستقیم تمایز یافتگی خود روی اضطراب اجتماعی از طریق انعطاف پذیری روانشناختی ($t=2/371$ ، $\beta=0/214$ ضریب بتا) معنی دار است. همچنین بدرفتاری روانشناختی بر انعطاف پذیری روانشناختی ($t>1/96$ ، $\beta=5/803$ ضریب بتا) اثر مثبت و معنی داری دارد. بدرفتاری روانشناختی با ضریب بتا استاندارد ۵/۸۰۳ دارای تاثیر معنی دار مثبت بر انعطاف پذیری روانشناختی است ($t>1/96$). همچنین انعطاف پذیری روانشناختی با ضریب بتا استاندارد ۵/۸۲۵ تاثیر معنی دار مثبت بر اضطراب اجتماعی دارد ($t>1/96$). مقدار t غیرمستقیم حاصل از آزمون سوبل برای سنجش معناداری میانجی ۴/۱۱۱ بود. **بحث و نتیجه گیری:** تمایز یافتگی می تواند بر بدرفتاری روانشناختی و انعطاف پذیری روانشناختی تاثیر مثبت داشته باشد. همچنین انعطاف پذیری روانشناختی می تواند رابطه تمایز یافتگی و بدرفتاری روانشناختی را میانجی گری نماید.

کلیدواژگان: بدرفتاری روانشناختی، تمایز یافتگی، اضطراب اجتماعی، انعطاف پذیری روانشناختی



مقدمه

اضطراب اجتماعی یا فوبیای اجتماعی، یک اختلال اضطرابی مزمن است که با ترس شدید و اجتناب از موقعیت‌های عملکردی و اجتماعی مشخص می‌شود. همچنین یک حالت عاطفی است که با اضطراب و ترس واضح و دائمی از قضاوت منفی در موقعیت‌های اجتماعی مشخص می‌شود (Urbán et al., 2024). یکی از عوامل مربوط به مشکلات روانی افراد که می‌تواند آن‌ها را مستعد مشکلات روانشناختی و بروز نشانه‌های بیماری سازد، بدرفتاری روانشناختی است. بدرفتاری روانشناختی ممکن است توانایی کودکان را برای بیان واضح احساسات خود و خواندن احساسات دیگران مختل کند. این مشکلات می‌تواند منجر به مشکلات در روابط صمیمانه در مراحل بعدی زندگی شود. اثرات بدرفتاری روانشناختی کودکی در مردان با آشفتگی‌های روانشناختی و پارانوئید و در زنان با وسواس فکری و عملی و خصومت در بزرگسالی رابطه دارد که این خود کیفیت رضایت از زندگی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد (Z. J. Wang et al., 2024). بزرگسالان با سابقه بدرفتاری روانشناختی در دوران کودکی نه تنها درباره خود باورهای منفی دارند، بلکه درباره دیگران نیز منفی فکر می‌کنند و دیگران را حمایت کننده نمی‌دانند (J. Liu et al., 2023). محققان دریافته‌اند که بدرفتاری روانشناختی با کودکان یعنی تحقیر، رفتارهای ارباب کننده مراقبین که نسبت به کودکان معطوف می‌شود، با پیامدهای بین فردی منفی در بزرگسالی مرتبط است؛ این در حالی است که کنترل هیجان‌ها، عواطف، احساسات، پختگی هیجانی، توانایی تفکر منطقی در موقعیت‌های هیجانی و توانایی حفظ روابط نزدیک، تحت تأثیر خانواده اولیه در مفهومی به نام تمایز یافتگی نمایان می‌شود (F. Liu et al., 2023; J. Liu et al., 2023; Shahar et al., 2015). یک فرد متمایز مستعد هیجان و عزت نفس قوی است، قادر است در طرف مقابل بین افکار و احساسات خود تعادل برقرار کند و توانایی مقاومت در برابر تنش هیجانات عاطفی را دارد. در حالیکه فرد تمایز نیافته معمولاً به اطاعت یا نافرمانی از افراد دیگر عجولانه واکنش نشان می‌دهد و در حفظ استقلال خود به ویژه در مورد مسائل اضطرابی مشکل دارند. این افراد بر این باورند که فاقد مهارت‌های اجتماعی لازم برای تعامل نرمال با دیگران هستند. رفتار نامناسب آن‌ها، پیامدهای فجیعی به دنبال دارد و برای عملکرد اجتماعی خود، معیارهای بسیار افراطی در نظر می‌گیرند و معتقدند که خودارزشی آن‌ها مشروط به ارزیابی مثبت دیگران است (Askian et al., 2008). ضعف روابط اجتماعی که در نتیجه سازگاری اجتماعی نامطلوب رخ می‌دهد، می‌تواند بر روی انگیزه و سلامت روان فرد تأثیر منفی بگذارد (Aghaei & Mousavi, 2020; Bagheri et al., 2020; Eskandari et al., 2016). افراد تمایز یافته به افکار و احساسات خاص خودشان واقف هستند و آن‌ها را ابراز می‌نمایند و اجباری جهت وفق دادن خود با انتظارات نامعقول دیگران احساس نمی‌کنند. در مقابل افراد تمایز نیافته معمولاً از نظر عاطفی به دیگران وابسته می‌شوند (۸). تمایز یافتگی خود به عنوان سنگ بنای نظریه بوئن در درون خانواده جای دارد و در پی وحدت و یا فردیت است. به نظر بوئن، درجه ظهور تمایز یافتگی در هر فرد بیانگر میزان توانایی فرد برای جداسازی فرایند شناختی از فرایند احساسی (هیجانی) است که فرد تجربه می‌کند. یعنی درجه توانایی فرد برای اجتناب از تبعیت خودکار رفتار از احساسات، بیانگر میزان تمایز یافتگی است (Parsakia et al., 2023). یکی از اصلی‌ترین الگوهای خانواده که به کودکان منتقل می‌شود، میزان تمایز خود است. برخی مطالعات نشان می‌دهد که بین عملکرد ضعیف خانواده و علائم جسمی، اضطراب، اختلال خواب، افسردگی و اختلال اضطراب اجتماعی رابطه وجود دارد. از آنجایی که محیط خانواده به عنوان مؤثرترین عامل در شکل‌گیری شخصیت و هویت افراد تلقی می‌شود، آن‌ها یاد می‌گیرند که در ابتدا در خانواده چگونه با دیگران در اضطراب یا جسارت نسبت به دیگران برخورد کنند (Salehi, 2022). ماس (۲۰۰۵) چنین فرض می‌کند که اگر فردی خود را متفاوت از دیگران درک کند، ویژگی‌های شخصیتی خود را منفی ارزیابی می‌کند. او ممکن است مشکلات اجتماعی بیشتر و واکنش‌های کمتری را نسبت به دیگران تجربه کند و در نتیجه یک ثبات کلی ضعیف‌تر را بیان کند (Mazaheri Tehranian et al., 2022).



برخی افراد در برخورد با مشکلات بزرگ زندگی دچار آسیب بیشتری نسبت به افراد دیگر می‌شوند. از جمله عواملی که می‌تواند در موفقیت افراد در برخورد با مشکلات، نقش مهمی ایفا کند، انعطاف‌پذیری روانشناختی است. انعطاف‌پذیری روانشناختی یک صفت چندوجهی است که در بسیاری از حوزه‌های زندگی از جمله سلامت روان نقش دارد (Aghajani et al., 2022; Rahimzadegan & Atadokht, 2020). پژوهش‌ها نشان داده است که انعطاف‌پذیری روانشناختی با سلامت روان بهتر همراه است در حالیکه به طور معکوس با اشکال مختلفی از آسیب‌شناسی روانی مرتبط است. انعطاف‌پذیری شناختی به عنوان ویژگی عمده شناخت انسان توصیف شده است و به توانایی فرد برای در نظر گرفتن بازنمایی‌های متناقض از یک شی یا رویداد و در نظر گرفتن تمام راه‌حل‌ها اشاره دارد (Urbańska-Grosz, 2024). انعطاف‌پذیری روانشناختی شامل قدرت متمایزسازی خود از افکار و تجارب درون روانی است و در واقع به توانایی افراد برای تمرکز بر موقعیت کنونی و استفاده از فرصت‌های آن موقعیت برای گام برداشتن در راستای اهداف و ارزش‌های درونی با وجود رویدادهای روانشناختی چالش برانگیز یا ناخواسته اشاره دارد (Pourjaberi et al., 2023; Sheykhangafshe et al., 2023). یکی از عوامل زمینه‌ساز انعطاف‌پذیری پایین در بزرگسالی، می‌تواند بدرفتاری با کودک در محیط خانواده از سوی افراد خانواده یا نزدیکان به صورت بدرفتاری جسمی، جنسی، عاطفی در مورد کودک باشد که مشکلات متعددی در شکل‌گیری ساختار نظام روانشناختی فرد و عملکرد او در بزرگسالی به وجود می‌آورد (Dickstein et al., 2007; Veismoradi et al., 2023; Yağan & Kaya, 2023). در این راستا، آقایی و همکاران (۱۳۹۹) بیان کردند که بین تمایزیافتگی خود و انعطاف‌پذیری شناختی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و با سبک‌های دلبستگی نا ایمن اجتنابی و اضطرابی-دوسوگرا، همبستگی منفی معنادار وجود دارد (Aghaei & Mousavi, 2020). با توجه به توضیحات ارائه شده و خلأ پژوهشی موجود در این حوزه، این سوال مطرح می‌شود که آیا می‌توان اضطراب اجتماعی را در افرادی که تجربیات بدرفتاری روانشناختی در کودکی و تمایزیافتگی خود پایین و منفی دارند، به واسطه افزایش مهارت‌های انعطاف‌پذیری روانشناختی کاهش داد؟

مواد و روش پژوهش

این یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی و مبتنی بر الگویابی معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه آماری این مطالعه شامل کلیه بزرگسالان زن و مرد با میانگین سنی ۱۸-۴۰ سال مراجعه کننده به کلینیک درمانی مهر البرز و کلینیک دانشگاه تهران واقع در استان تهران در بازه زمانی شهریور ماه ۱۴۰۰ تا مهر ماه ۱۴۰۱ بودند. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری هدفمند و با توجه به معیارهای ورود به مطالعه شامل: رضایت شخصی افراد جهت شرکت در پژوهش، داشتن سابقه مراجعه به کلینیک برای درمان، داشتن حداقل سن ۱۸ سال و سواد خواندن و نوشتن انتخاب شدند. حجم نمونه با استفاده از جدول جرسی و مورگان تعداد ۱۴۸ نفر برآورد گردید.

داده‌ها با استفاده از ۴ پرسشنامه استاندارد شامل: پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی دنیس و وندر وال (CFI)، پرسشنامه اضطراب اجتماعی لیوویتز (LSAS)، پرسشنامه تمایزیافتگی خود (DSI) و پرسشنامه بدرفتاری روانشناختی فیدل (AMI-۲۴) جمع‌آوری شدند. پرسشنامه‌ها بصورت خودایفا توسط افراد تکمیل شدند و در صورت بروز هر نوع سوالی، پرسشگر به رفع ابهام سوالات پرداخت. اصل محرمانه ماندن اطلاعات رعایت گردید، بدین‌صورت که نیازی به ذکر نام افراد در پرسشنامه‌ها نبود و این اطمینان به نمونه‌ها داده شد که اطلاعات آن‌ها نزد پژوهشگر محفوظ می‌ماند.

پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی دنیس و وندر وال (CFI): پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی توسط دیس و وندر وال در سال (۲۰۱۰) ساخته شده که شامل ۲۰ گویه می‌باشد. این پرسشنامه برای بررسی میزان پیشرفت فرد در کار بالینی و غیر بالینی و میزان پیشرفت فرد در ایجاد تفکر انعطاف‌پذیر در درمان شناختی رفتاری افسردگی و سایر بیماری‌های روانی به کار می‌رود. در پژوهش شاره (۲۰۱۴)، سه زیر



مقیاس برای این پرسشنامه بیان شده که عبارتند از: جایگزین‌ها^۱، کنترل^۲، و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی^۳. این پرسشنامه دارای سه خرده مقیاس می‌باشد. جمع نمرات تمام سوالات، نمره کل آزمون انعطاف‌پذیری شناختی را بازنما می‌کند. همچنین جمع نمره سوالات مختص هر سه زیر مقیاس نیز نمره آن زیرمقیاس را نشان می‌دهد. بالاترین نمره‌ای که فرد در این پرسشنامه می‌تواند به‌دست بیاورد ۱۴۰ و پایین‌ترین نمره ۲۰ می‌باشد. نمره بالاتر نشان‌دهنده انعطاف‌پذیری شناختی بیشتر و نمره پایین و نزدیک به ۲۰ نمایانگر انعطاف‌پذیری شناختی پایین می‌باشد. در پژوهش دنیس و واندروال (۲۰۱۰)، اعتبار همزمان این پرسشنامه را با پرسشنامه افسردگی بک (BDI-II)^۴ برابر ۰/۳۹- و روایی همگرایی آن را با مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی مارتین و رابین ۰/۷۵ اخذ کرده‌اند. در ایران شاره و همکاران (۱۳۹۲) ضریب بازآزمایی کل مقیاس را ۰/۷۱ و ضرایب آلفای کرونباخ کل مقیاس را ۰/۹۰ گزارش نمودند. آلفای کرونباخ داده‌های این پرسشنامه در پژوهش فاضلی و همکاران (۱۳۹۳)، ۰/۷۵ به‌دست آمد. آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های جایگزین‌ها، کنترل، و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی به ترتیب برابر ۰/۷۲، ۰/۵۵ و ۰/۵۷ به‌دست آمد (Parvareh et al., 2024).

پرسشنامه اضطراب اجتماعی لیبوویتز (LSAS): لیبوویتز (۱۹۸۷) با هدف بررسی شدت اختلال اضطراب اجتماعی و اجتناب این پرسشنامه را تدوین کرد. پرسشنامه شامل ۲۴ آیتم می‌باشد. این پرسشنامه ۱۳ گویه آن مربوط به اضطراب عملکرد و ۱۱ گویه دیگر مربوط به اضطراب در موقعیت‌های اجتماعی است و آزمودنی مستلزم است که به هر گویه به میزان اضطراب و اجتناب خود پاسخ دهد. بر اساس هنجارهای صورت گرفته، نمرات بین ۶۵-۵۵ اضطراب اجتماعی متوسط، ۸۰-۶۵ اضطراب اجتماعی قابل ملاحظه و ۹۵-۸۰ اضطراب اجتماعی شدید را بیان می‌کند و بالاتر از این میزان حاکی از اضطراب اجتماعی بسیار شدید است. در تحلیل عامل مقیاس، چهار عامل تعامل اجتماعی، صحبت کردن در جمع، ترس از مورد مشاهده قرار گرفتن، خوردن و نوشیدن در جمع استخراج شده است. پایایی مقیاس به روش بازآزمایی بعد از ۱۲ هفته ۰/۸۳ در سطح ۰/۰۱ و همسانی درونی آن ۰/۹۵ گزارش شده است. ارزش نمره‌گذاری گزینه‌های فوق به ترتیب از ۰ تا ۵ می‌باشد. پایایی این تست به روش کرونباخ ۰/۹۴ و روایی دو عامل مقیاس غفلت احساسی و مقیاس بی تفاوتی ۰/۸۳ و روایی دو عامل مقیاس طرد و مقیاس پرخاشگری ۸۸ است. اسکورن و فریدلندر (۱۹۹۸) در یک پژوهش بر روی ۳۱۳ دانشجوی آمریکایی، ضرایب روایی سازه پرسشنامه تمایز یافتگی خود با پرسشنامه اضطراب حالت صفت را در کل مقیاس ۰/۶۴- به‌دست آوردند و برای خرده مقیاس‌های هم‌آمیختگی با دیگران ۰/۱۶-، گسلش هیجانی ۰/۵۵-، موقعیت من ۰/۵۱- و واکنش‌پذیری هیجانی ۰/۵۸- به دست آوردند که همه به غیر از هم‌آمیختگی با دیگران در سطح ($P < 0/001$) معنی‌دار بودند. در ایران نیز ثنایی ذاکر و نوابی‌نژاد (۱۳۸۷)، ضریب پایایی آلفای کرونباخ این ابزار را بر روی ۲۶ دانش آموز سال اول دبیرستان ۰/۸۱ گزارش دادند. رسایی (۱۳۸۶)، ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف این ابزار را برای کل نمونه ۰/۷۷ و برای مردان ۰/۷۱ و ۰/۷۱ و برای زنان ۰/۷۴ و ۰/۶۷ گزارش داده‌اند (Karimi Dastaki & Mahmudi, 2024; Nematollahi et al., 2023).

پرسشنامه تمایز یافتگی خود (DSI): نسخه ۴۶ آیتمی این پرسشنامه توسط اسکورن و فریدلندر (۱۹۹۸) تدوین شد و سپس توسط اسکورن، اسمیت (۲۰۰۳) مورد بررسی مجدد قرار گرفت. این پرسشنامه دارای ۴۶ ماده می‌باشد، تمرکز اصلی آن بر روی ارتباطات مهم زندگی و روابط افراد با خانواده اصلی می‌باشد (اسکورن و اسمیت ۲۰۰۳). نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس یک طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از: ۱=بدلاً در مورد من درست نیست، ۲=تا حد زیادی درست نیست، ۳=تا حدی درست نیست، ۴=تا حدی درست است، ۵=تا حد زیادی درست

1 Alternatives

2 Control

3 Alternatives for human behaviors

4 BECK Depression Inventory



است و ۶=کاملاً در مورد من صحیح است، می باشد و حداقل و حداکثر نمره آن به ترتیب ۴۶ و ۲۷۶ است. همچنین ماده های ۱، ۲، ۳، ۵، ۶، ۸، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۶ به دلیل داشتن بار عاملی منفی به صورت معکوس نمره گذاری می شوند (یعنی گزینه ایداً در مورد من درست نیست نمره ۶ دریافت می کند، تا حد زیادی درست نیست نمره ۵، تاحدی درست نیست نمره ۴، تا حدی درست است نمره ۳، تا حد زیادی درست است نمره ۲ و کاملاً در مورد من صحیح است نیز نمره ۱ دریافت می کند). کسب نمرات بالا در این پرسشنامه بیانگر سطح تمایز یافتگی بالا و کسب نمرات پایین هم بازنمای سطح تمایز یافتگی پایین می باشد (اسکورن ۲۰۰۳، به نقل از اکسیان ۱۳۸۳). امتیازات خود را از ۴۶ عبارت فوق با یکدیگر جمع نمایید. حداقل امتیاز ممکن ۴۶ و حداکثر ۲۷۶ می باشد. روایی و پایایی این پرسشنامه در ایران توسط فخاری، لطیفیان و اعتماد (۱۳۹۳) تایید شده است. نتایج تحلیل عاملی نشان داد که ساختار این پرسشنامه به روشنی به چهار عامل هم آمیختگی با دیگران، برش هیجانی، واکنش پذیری هیجانی و جایگاه من در تمایز یافتگی خود اشاره دارد. روایی صوری توسط متخصصان تأیید شد و ضرایب همبستگی هر مؤلفه با نمره کل معنادار بود. همچنین همبستگی منفی معنادار نمرات پرسشنامه با نمرات نشانه های جسمانی، اضطراب و بی خوابی، اختلال در کارکرد اجتماعی و افسردگی بیانگر روایی ملاکی همزمان پرسشنامه بود. برای پایایی، ضریب آلفای کرونباخ مقیاس مطلوب بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که روایی و پایایی پرسشنامه مذکور حائز شرایط مطلوب برای سنجش تمایز یافتگی خود است و می تواند به عنوان یک ابزار سودمند جهت سنجش تمایز یافتگی خود در جامعه ایرانی استفاده گردد (Abagheri Meyari et al., 2024).

پرسشنامه بدر رفتاری روانشناختی فیدل (۲۴-AMI): پرسشنامه روانشناسی بدر رفتاری فیدل (۱۹۸۹) شامل ۲۴ آیت می باشد. آزمودنی ها در برابر هر آیت تنها به یکی از شش گزینه می توانستند پاسخ دهند ۱- برایم اتفاق نمی افتاد، ۲- تأثیری بر من نداشت، ۳- تأثیر منفی کمی بر من داشت، ۴- تأثیر منفی متوسطی بر من داشت، ۵- تأثیر منفی زیادی بر من داشت و ۶- تأثیر منفی خیلی زیادی بر من داشت. ارزش نمره گذاری گزینه های فوق به ترتیب از ۰ تا ۵ می باشد. پایایی این تست ۰/۹۴ و روایی دو عامل مقیاس غفلت احساسی و مقیاس بی تفاوتی ۰/۸۳ و روایی دو عامل مقیاس طرد و مقیاس پرخاشگری ۰/۸۸ می باشد. پرسشنامه بدر رفتاری روانشناختی توسط کوآتس و مسمن مور (۲۰۱۴) تهیه شده که یک ابزار گزارشی ۲۴ آیتی گذشته نگر از حوادث مربوط به بدر رفتاری های استرس زا گذشته می باشد. این مقیاس به پنج عامل اصلی تقلیل یافته است که شامل عدم پاسخگویی از نظر هیجانی، طرد کردن و ترساندن، غیر اخلاقی و غیر قانونی بودن، پرتوقع و انعطاف ناپذیر بودن و منزوی سازی مورد سنجش قرار گرفت. این مقیاس در یک طیف از کاملاً مخالف برابر با یک تا کاملاً موافق برابر با شش است. دامنه نمرات بین ۲۴-۱۴۴ است. همسانی درونی برای این مقیاس در بین دانشجویان بین ۰/۹۰ تا ۰/۹۶ بوده است. همچنین در پژوهش مذکور ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۵۷ تا ۰/۹۷ بود. در ایران نیز پژوهش جعفری، محمدپور، قدم پور و قبادیان (۱۳۹۷) روایی و پایایی این پرسشنامه را تایید کردند. پایایی آن به روش آلفای کرونباخ برای مقیاس کل برابر با ۰/۸۹ و برای مولفه های آن بین ۰/۷۷ تا ۰/۹۱ (به نقل از جعفریان و همکاران ۱۳۹۷). پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه در پژوهش حاضر برابر با ۰/۹۰ است (Mikaeili & Parnian, 2021).

در این پژوهش تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آمار توصیفی و آمار استنباطی (معادلات ساختاری) و با استفاده از نرم افزار آماری SPSS-۲۶ و نرم افزار Smart PLS نسخه ۳/۳ انجام شد.

یافته ها



در این مطالعه مجموعاً ۱۴۸ نفر (۱۱۷ مرد، ۳۱ زن) مورد مطالعه قرار گرفتند که از این میان ۷۹/۱ درصد آن‌ها مرد بودند. همچنین از نظر سطح تحصیلات ۲۷/۷ درصد افراد دارای سطح تحصیلات زیر دیپلم، ۵۲ درصد دیپلم و ۲۰/۳ درصد آن‌ها دارای سطح تحصیلات کاردانی بودند. سایر اطلاعات مربوط به ویژگی متغیرهای پژوهش در جدول زیر آورده شده است.

جدول ۱

شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و مقادیر چولگی و کشیدگی ($n=148$)

مولفه‌ها	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
جایگزین‌ها	۲/۵۱۳۸	۱/۰۸۳۲۴	-۰/۲۸۸	-۱/۰۵۸
کنترل	۲/۶۹۰۶	۱/۰۲۳۸۱	-۰/۴۱۶	-۰/۵۵۴
جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی	۲/۷۳۴۸	۱/۰۲۰۰	-۰/۴۳۲	-۰/۳۹۰
انعطاف‌پذیری شناختی	۲/۷۴۰۳	۱/۰۰۷۷۴	-۰/۴۸۰	-۰/۲۸۰
ترس	۲/۵۹۱۲	۰/۶۴۸۷۰	-۱/۳۳۲	۰/۵۵۴
اجتناب	۲/۵۵۲۵	۱/۰۷۶۹۱	-۰/۲۹۹	-۰/۸۹۹
ناراحتی فیزیولوژیک	۲/۷۹۰۱	۱/۰۶۹۸۴	-۰/۰۱۲	-۰/۷۸۴
اضطراب اجتماعی	۲/۶۱۳۳	۰/۶۰۰۵۹	-۱/۳۲	۰/۶۵۹
گریز عاطفی	۲/۴۰۳۳	۰/۷۷۳۱	-۰/۸۳۹	-۰/۸۲۱
واکنش‌پذیری عاطفی	۳/۶۵۷۵	۰/۹۰۲۹۷	-۰/۰۴۵	-۰/۸۲۱
هم آمیختگی با دیگران	۳/۴۵۸۶	۰/۹۲۱۷۷	۰/۵۱	-۰/۷۳۱
جایگاه من	۳/۹۰۶۱	۰/۹۹۸۳۴	-۰/۴۱۹	-۰/۹۷۲
تمایز یافتگی خود	۲/۷۳۴۸	۱/۲۸۹۴۲	۰/۰۲	-۱/۱۲۹
عدم پاسخگویی از نظر هیجانی	۲/۶۵۱۹	۱/۳۳۶۱۹	۰/۰۶۵	-۱/۰۶۱
طرد کردن / ترساندن	۳/۶۳۵۴	۰/۹۳۷۵	-۰/۰۴۶	-۰/۸۸۷
غیراخلاقی / صادقانه بودن	۳/۵۷۴۶	۰/۹۷۸۲۲	۰/۰۷۷	-۱/۰۳۲
پرتوقع / انعطاف‌ناپذیر بودن	۳/۶۹۶۱	۰/۹۷۲۶۵	۰/۰۹۳	-۱/۱۹۱
منزوی سازی	۳/۱۶۵۷	۱/۴۷۳۹۰	-۰/۲۶	-۱/۲۹۷
بدرفتاری روانشناختی	۲/۴۱۴۴	۱/۲۲۰۲	۰/۲۹۴	-۱/۰۸۰

همانطور که مشاهده می‌شود، مقادیر چولگی و کشیدگی بین ۲+ تا ۲- بیانگر این مطلب است که توزیع متغیرهای پژوهش در بین آزمودنی‌ها نرمال است.

بر اساس نتایج به دست آمده، ضریب آلفای کرونباخ برای مولفه جایگزین‌ها ۰/۹۲۶ بدست آمد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای مولفه کنترل ۰/۹۳۵، جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی ۰/۹۵۵، انعطاف‌پذیری شناختی ۰/۹۳۳، ترس ۰/۹۳۸، اجتناب ۰/۹۱۲، ناراحتی فیزیولوژیک ۰/۹۲۱، اضطراب اجتماعی ۰/۹۳۰، گریز عاطفی ۰/۸۶۰، واکنش‌پذیری عاطفی ۰/۸۲۰، هم آمیختگی با دیگران ۰/۸۹۳، جایگاه من ۰/۸۸۸، تمایز یافتگی خود ۰/۹۳۸، عدم پاسخگویی از نظر هیجانی ۰/۹۳۲، طرد کردن و ترساندن ۰/۹۴۲، غیراخلاقی و صادقانه بودن ۰/۹۲۴، پرتوقع و انعطاف‌ناپذیر بودن ۰/۸۲۶، منزوی‌سازی ۰/۷۸۰ و بدرفتاری روانشناختی ۰/۸۷۹ بود.

برای پردازش مدل اندازه‌گیری در روش حداقل مربعات جزئی از معیار روایی همگرا و معیار *AVE* (نشان‌دهنده میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده بین هر سازه با شاخص‌های خود) استفاده شد. مقادیر *AVE* به ترتیب برای مولفه جایگزین‌ها ۰/۸۱۸، کنترل ۰/۷۲۱، جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی ۰/۷۸۹، انعطاف‌پذیری شناختی ۰/۶۱۹، ترس ۰/۸۴۴، اجتناب ۰/۵۱۴، ناراحتی فیزیولوژیک ۰/۸۶۲،



اضطراب اجتماعی ۰/۷۴۳، گریز عاطفی ۰/۷۸۳، واکنش پذیری عاطفی ۰/۵۸۳، هم آمیختگی با دیگران ۰/۵۷۹، جایگاه من ۰/۸۱۶، تمایز یافتگی خود ۰/۷۶۶، عدم پاسخگویی از نظر هیجانی ۰/۷۹۰، طرد کردن و ترسندن ۰/۷۷۵، غیراخلاقی و صادقانه بودن ۰/۸۶۸، پرتوقع و انعطاف ناپذیر بودن ۰/۵۷۸، منزوی سازی ۰/۵۷۱ و بدرفتاری روانشناختی ۰/۵۵۷ به دست آمد. برای سنجش میزان رابطه یک سازه با شاخص هایش در مقایسه رابطه آن سازه با سایر سازه ها از معیار روایی واگرا روش فورنل و لارکر استفاده شد. نتایج روش فورنل و لارکر در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲

روایی واگرا به روش فورنل و لارکر

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
جایگزین ها	۰/۹۰۶																		
کنترل	۰/۶۱۶	۰/۶۱۷																	
جایگزین های	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
برای رفتارهای	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
انسانی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
انعطاف پذیری	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
شناختی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
ترس	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
اجتناب	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
ناراحتی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
فیزیولوژیک	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
اضطراب اجتماعی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
گریز عاطفی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
واکنش-پذیری	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
هم آمیختگی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
با دیگران	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
جایگاه من	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
تمایز یافتگی	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
خود	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																
عدم پاسخگ	۰/۶۱۷	۰/۵۵۰	۰/۷۷۷																

و اگر برای سازه‌های مرتبه اول قابل قبول می‌باشد و می‌تواند نشان از تبیین بالای متغیرهای مستقل $R^2 = 0.692$ است که نشان از تبیین بالای متغیرهای مستقل

$$GOF = \sqrt{0.706 \times 0.679} = 0.692$$

آمده می‌توان نتیجه گرفت پردازش مدل پژوهش در

ثرويشگاه علوم انسانی ومطالعات فرهنگي
رتال جامع علوم انسانی

ثرويشگاه علوم انسانی ومطالعات فرهنگي
رتال جامع علوم انسانی

ثرويشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

ثرويشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

ثرويشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

نام شاخص	برآورد شده	حد مجاز
کای دو بر درجه آزادی (CMIN/DF)	۱/۵۹۰	کمتر از ۳
نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۲۶	بالاتر از ۰/۸
نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI)	۰/۹۰۲	بالاتر از ۰/۸
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	۰/۰۴۵	کمتر از ۰/۱
برازندگی تطبیقی (CFI)	۰/۹۲۶	بالاتر از ۰/۹

بر اساس نتایج کای دو بر درجه آزادی (CMIN/DF=۱/۵۹۰)، نیکویی برازش (GFI=۰/۹۲۶)، نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI=۰/۹۰۲)، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA=۰/۰۴۵) و برازندگی تطبیقی (CFI=۰/۹۲۶) همگی در حد مطلوب بوده و برازش مطلوب مدل فرضی با داده های تجربی را نشان می دهند (نمودار شماره ۱). بر اساس شاخص های برازش مدل، می توان بیان کرد که انعطاف پذیری روانشناختی بین بدرفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی خود با اضطراب اجتماعی نقش واسطه ای دارد. مدل مفروض برازش بسیار خوبی با داده ها دارد. همچنین بر اساس نتایج مقدار R^2 برای اضطراب اجتماعی (۰/۶۶۹) و انعطاف پذیری روانشناختی (۰/۳۱۸) بسیار بالا بود. اثر غیر مستقیم تمایز یافتگی خود روی اضطراب اجتماعی از طریق انعطاف پذیری روانشناختی ($t=۲/۳۷۱$, $t=۰/۲۱۴$ ضریب بتا) معنی دار است. همچنین بدرفتاری روانشناختی بر انعطاف پذیری روانشناختی ($t>۱/۹۶$, $t=۵/۸۰۳$ ضریب بتا) اثر مثبت و معنی داری دارد. همانطور که در جدول شماره ۴ مشاهده می شود بدرفتاری روانشناختی با ضریب بتا استاندارد ۵/۸۰۳ دارای تاثیر معنی دار مثبت بر انعطاف پذیری روانشناختی است ($t>۱/۹۶$). همچنین انعطاف پذیری روانشناختی با ضریب بتا استاندارد ۵/۸۲۵ تاثیر معنی دار مثبت بر اضطراب اجتماعی دارد ($t>۱/۹۶$). مقدار t غیرمستقیم حاصل از آزمون سوبل برای سنجش معناداری میانجی ۴/۱۱۱ بود. سایر نتایج در جدول شماره ۴ نمایش داده شده است.

جدول ۴

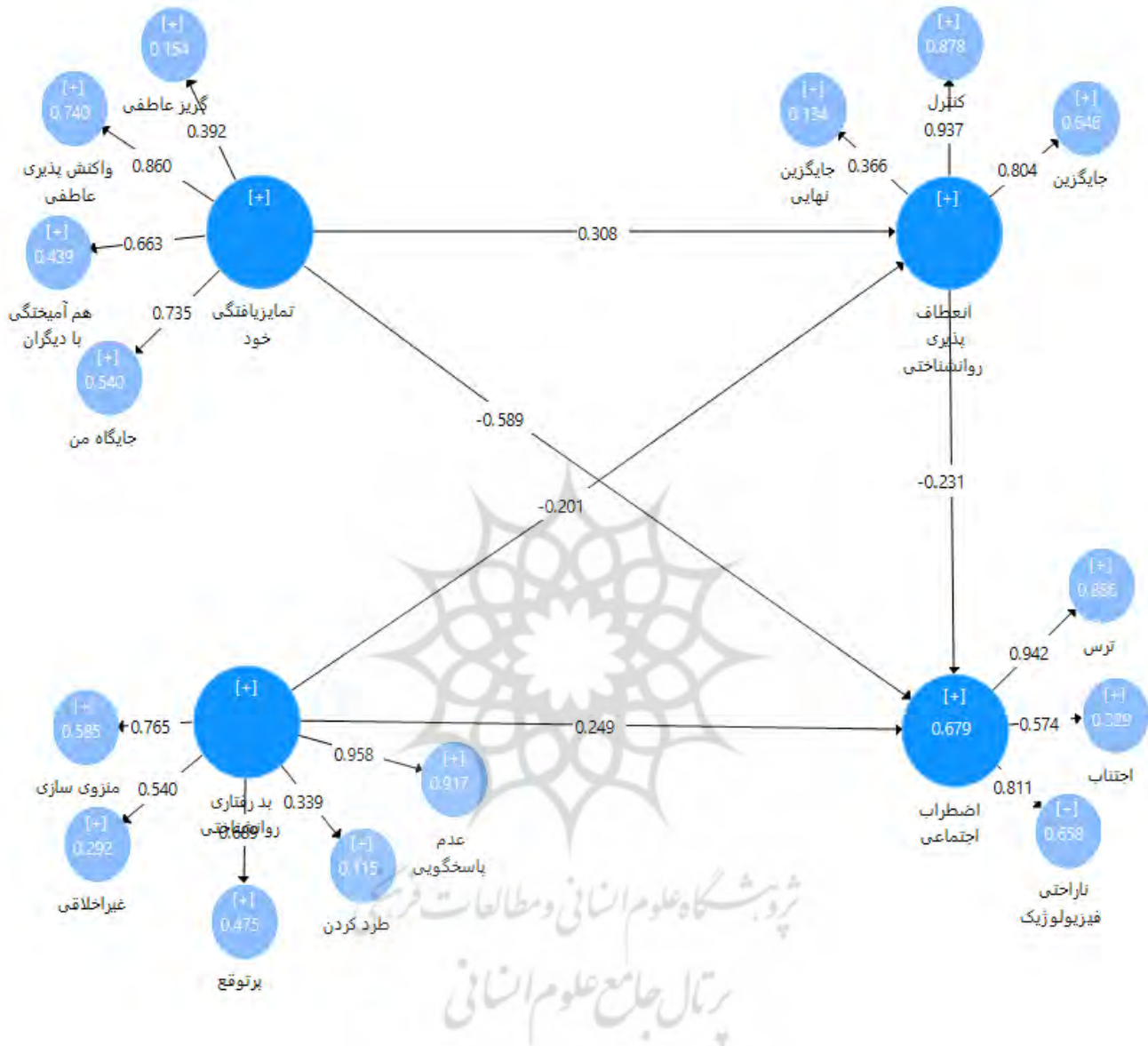
اطلاعات مربوط به فرضیات مورد مطالعه

فرضیه	ضریب	مسیر	آماره t	سطح معنی داری	ضریب	مسیر	ضریب	مسیر	t	t	غیر مستقیم
بدرفتاری روانشناختی ← انعطاف پذیری روانشناختی	۰/۲۰۱	مسیر	۵/۸۰۳	$p<۰/۰۵$	۰/۲۴۹	مسیر	۰/۰۴۶	مسیر	۲/۳۷۱	t	غیر مستقیم
انعطاف پذیری روانشناختی ← اضطراب اجتماعی	۰/۲۳۱	مسیر	۵/۸۲۵	$p<۰/۰۵$	۰/۲۴۹	مسیر	۰/۰۷۱	مسیر	۵/۵۰۶	t	غیر مستقیم
بدرفتاری روانشناختی ← اضطراب اجتماعی	۰/۲۴۹	مسیر	۲/۳۷۱	$p<۰/۰۵$	۰/۲۴۹	مسیر	۰/۰۷۱	مسیر	۵/۵۰۶	t	غیر مستقیم
تمایز یافتگی خود ← انعطاف پذیری روانشناختی	۰/۳۰۸	مسیر	۳/۰۲۵	$p<۰/۰۵$	۰/۲۴۹	مسیر	۰/۰۷۱	مسیر	۵/۵۰۶	t	غیر مستقیم
انعطاف پذیری روانشناختی ← اضطراب اجتماعی	۰/۲۳۱	مسیر	۵/۸۲۵	$p<۰/۰۵$	۰/۲۴۹	مسیر	۰/۰۷۱	مسیر	۵/۵۰۶	t	غیر مستقیم
تمایز یافتگی خود ← اضطراب اجتماعی	۰/۵۸۹	مسیر	۵/۵۰۶	$p<۰/۰۵$	۰/۲۴۹	مسیر	۰/۰۷۱	مسیر	۵/۵۰۶	t	غیر مستقیم



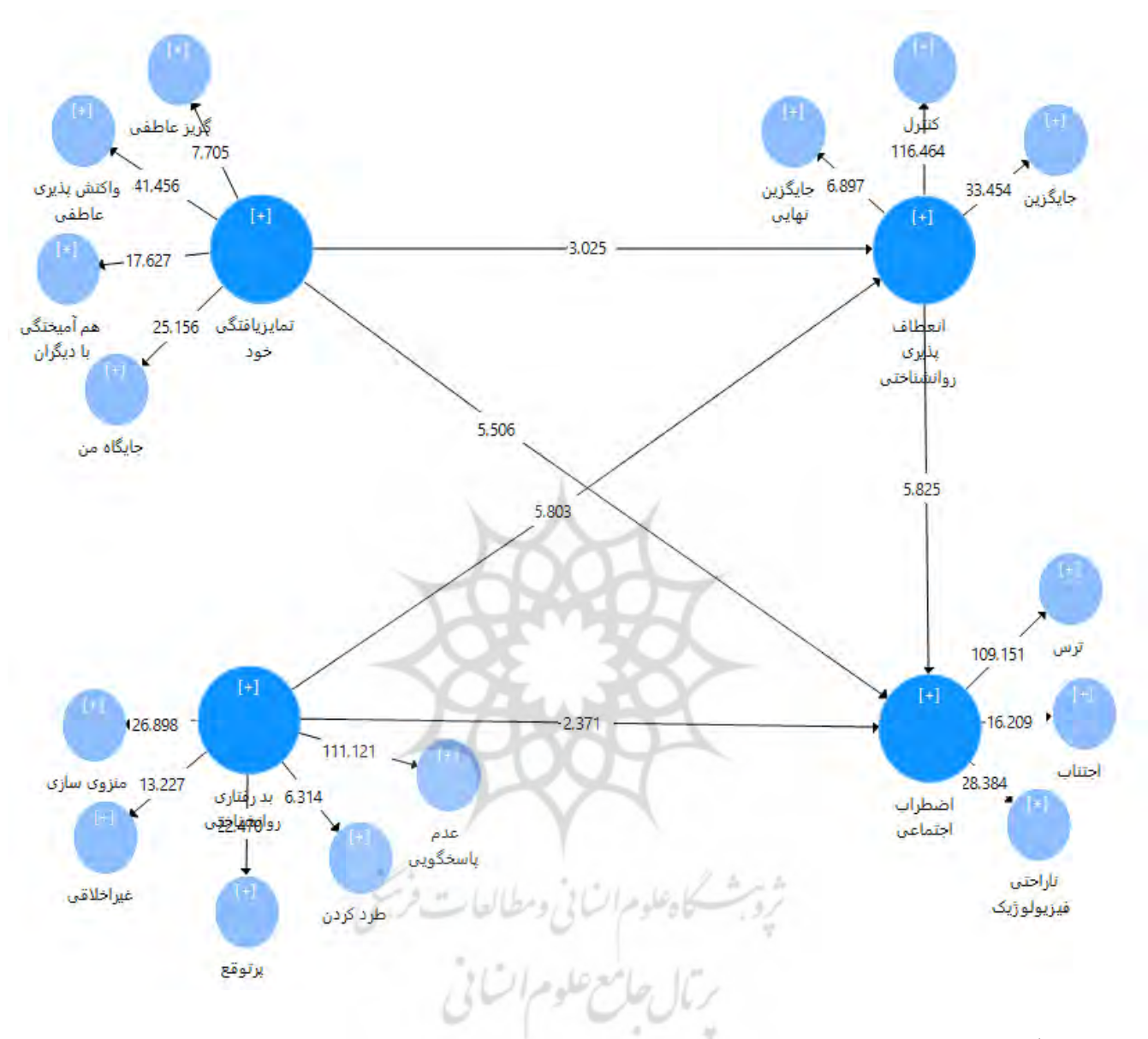
شکل ۱

مدل در حال ضریب مسیر استاندارد



شکل ۲

مدل در حالت آماری تی



بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بدر رفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی خود و اضطراب اجتماعی با نقش واسطه ای انعطاف پذیری روانشناختی انجام شد. بر اساس نتایج به دست آمده تمایز یافتگی می تواند بر بدر رفتاری روانشناختی و انعطاف پذیری روانشناختی تاثیر مثبتی داشته باشد. همچنین انعطاف پذیری روانشناختی قادر است رابطه تمایز یافتگی و بدر رفتاری روانشناختی را میانجی گری نماید. در نتیجه این فرآیندهای کلامی، زندگی فرد بر تجربه نکردن رویدادهای درونی منفی متمرکز می باشد تا زندگی کردن به شیوه ای که برای فرد مورد اهمیت می باشد. این محدودیت شدید خزانه رفتاری، اصل آسیب شناسی روانی از دیدگاه درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد می باشد. هدف درمان مبتنی بر تعهد و پذیرش کاهش نشانه نیست، بلکه افزایش انعطاف پذیری روان شناختی و رفتاری در رویدادهایی است که رفتار محدود شده است (۱). انعطاف پذیری فرد را در برابر فشارها، چالش ها و سایر مسائل عاطفی و اجتماعی توانا تر کرده تا بتواند برخورد مناسب و کارآمد از خود نشان



دهد. از طرفی دیگر، قابلیت تغییر مسیر از یک پردازش روانشناختی یا پاسخ به پردازش روانشناختی دیگر بازنمای انعطاف‌پذیری در شناخت می‌باشد (۲). بر اساس نتایج مطالعه حاضر، انعطاف‌پذیری روانشناختی بین بدررفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی خود با اضطراب اجتماعی نقش واسطه‌ای دارد. نتایج این فرضیه همسو با مطالعات پیشین (Aghaei & Mousavi, 2020; Pourjaberi et al., 2023; Rahimzadegan & Atadokht, 2020; Rajaeinia, 2022) می‌باشد. نتایج حاضر در این پژوهش نشان داد تجربیاتی که فرد در دوران اولیه زندگی کسب می‌کند بسیار قابل توجه می‌باشد. هرگونه آسیب روانی، جسمی، جنسی و عاطفی می‌تواند خود حقیقی فرد را مخدوش کرده و او را در آینده در برابر اختلالات روانی آسیب‌پذیرتر کند. خود حقیقی و مستقل افراد را در جداسازی فرآیندهای عاطفی از عقلانی‌شان توانمند کرده و با برقراری تعادل میان آن‌ها به فرد امنیت هیجانی می‌بخشد. افرادی که تجربه هرگونه بدررفتاری در دوران کودکی داشته‌اند به مراتب در برقراری تعادل میان عواطف و کارکردهای عقلانی دچار مشکلات بیشتری می‌شوند. شواهد حاضر در این مطالعه نشان داد که هرچه یک فرد تجربیات بدررفتاری بیشتری در دوران اولیه زندگی داشته باشد، باورهای غیرعقلانی در او شکل می‌گیرد که هویت اصلی او را تحت الشعاع قرار داده و فرد در روابطش یا کاملاً اجتنابی می‌شود یا با دیگری آمیخته می‌شود و به علت تجربه این قبیل بدررفتاری‌ها احساس بی‌ارزشی به فرد دست می‌دهد. در نتیجه فرد تصویری درست و شفاف از خویشتن مستحکم نداشته و در موقعیت‌های گوناگون عاطفی در انتخاب جهت زندگی احساس درماندگی می‌کند. تمایز یافتگی خود قالبی از افکار و باورهایی است که در دوران ابتدایی زندگی هر شخصی شکل گرفته و به فرد هویتی مستقل می‌دهد. هرچه تجربه بدررفتاری روانشناختی در دوران کودکی فرد بیشتر باشد، توانایی فرد در یافتن خویشتن حقیقی و تمییز کارکردهای عقلانی و عاطفی کمتر می‌شود. انعطاف‌پذیری روانشناختی با ارتقا عملکرد ذهنی افراد او را در برابر شرایط غیرقابل کنترل و تنش‌زا منعطف‌تر و خلاق‌تر می‌کند. این مفروضه رابطه معنادار منفی با بدررفتاری روانشناختی و تمایز یافتگی خود دارد. به عبارتی دیگر اگر فردی در دوران ابتدایی زندگی تجربیات بدررفتاری روانشناختی کمتری داشته باشد، انعطاف‌پذیری روانشناختی بالاتری دارد و نسبت به شرایط پیرامون آگاه‌تر بوده و با رویارویی با شرایط ناگوار می‌تواند با کارایی بیشتری روی موقعیت‌های گوناگون تمرکز کند (J. Liu et al., 2023; Mazaheri Tehrani et al., 2022; Mikaeili & Parnian Khooy, 2021). همچنین در تبیین دیگر این فرضیه می‌توان گفت اضطراب اجتماعی به عنوان یک اختلال شایع که عملکرد فرد را در موقعیت‌های گوناگون اجتماعی مختل می‌کند، همسو با انعطاف‌پذیری روانشناختی بوده است. اضطراب اجتماعی فرد را وادار می‌سازد تا برای جلوگیری از احساس هراس و پریشانی از موقعیت اجتماعی بگریزند و افرادی که تجربیات بدررفتاری روانشناختی بیشتری داشته‌اند، در برابر رویدادهای جدید قدرت ریسک‌پذیری کمتر و عاطفه منفی بیشتری دارند. پس نمی‌توانند میان عواطف و عملکرد عقلانی‌شان تعادل برقرار کنند. این افراد تمایز یافتگی خود کمتری دارند و اضطراب اجتماعی بالاتر و انعطاف‌پذیری روانشناختی کمتری را تجربه می‌کنند.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، انعطاف‌پذیری روانشناختی بین بدررفتاری روانشناختی با اضطراب اجتماعی نقش واسطه‌ای دارد. نتایج

این فرضیه همسو با نتایج پیشین (Dvir et al., 2014; F. Liu et al., 2023; Mertens et al., 2020; Shahar et al., 2015; Su et al., 2022; Z.-J. Wang et al., 2024; Worsley et al., 2018; Yu et al., 2023) می‌باشد. یافته‌های آن‌ها نشان داد که بدررفتاری روانشناختی در کودک یا نوجوان می‌تواند عملکرد فرد را در سنین بالاتر دچار مشکلات و بروز انواع اختلالات روانی در سنین بالاتر برای فرد ایجاد کند. یکی از شایع‌ترین اختلالات، اضطراب اجتماعی می‌باشد. افراط آگاهی از موقعیت و مرور تجربیات بدررفتاری در گذشته یکی از مولدهای اصلی رنج در افرادی که دچار اضطراب اجتماعی هستند می‌باشد. این افراد تمایل دارند که از موقعیت‌های اجتماعی و رویدادهای خاص که نسبت به آن تجربه بدی در گذشته داشتند اجتناب کنند (Shahar et al., 2015; Su et al., 2022). انعطاف‌پذیری روانشناختی یکی از کلیدی‌ترین عوامل سلامت روان می‌باشد که فرد را قادر می‌سازد تا با تغییر راهبردهای رفتاری و سازگاری با محیط و افزایش مهارت‌هایشان، باورهای شناختی

غیرعقلانی که حاصل تجربیات بدرفتاری در کودکی می باشد را شناسایی کرده و اضطراب کمتری را در رویدادهای اجتماعی در حضور سایرین تجربه نمایند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که افرادی که دارای تجربه بدرفتاری هستند به مراتب اضطراب اجتماعی بیشتری دارند. بر اساس نتایج مطالعه حاضر، انعطاف پذیری روانشناختی بین تمایز یافتگی خود با اضطراب اجتماعی نقش واسطه ای دارد. نتایج این فرضیه همسو با مطالعات پیشین (Aghajani et al., 2022; Bagheri et al., 2020; Eskandari et al., 2016) می باشد. آن ها در مطالعات خود بیان کردند که مفهوم تمایز یافتگی خود چارچوبی آشکار از خود حقیقی همراه با باورهای ثابت و توانایی کنترل هیجانات به منظور تجربه عمیق عواطف برای فرد ایجاد می کند. هر چه سطح تمایز یافتگی در افراد بالاتر باشد مرزبندی خود در فرد رشد یافته تر می شود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هر چه میزان تمایز یافتگی خود در فرد بیشتر باشد سطح اضطراب اجتماعی کاهش می یابد (Parsakia et al., 2023).

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، بدرفتاری روانشناختی بر اضطراب اجتماعی اثر مستقیم دارد. نتایج این فرضیه همسو با مطالعات پیشین (F. Liu et al., 2023; J. Liu et al., 2023; Shahar et al., 2015; Z. J. Wang et al., 2024) می باشد. بدرفتاری روانشناختی در دوران کودکی و نوجوانی به عنوان یکی از عوامل زمینه ساز انواع اختلالات روانی در بزرگسالی، مشکلات متعددی در عملکرد کلی افراد به وجود می آورد. نتایج این پژوهش نشان داد که هر چه میزان بدرفتاری روانشناختی در سنین کودکی و نوجوانی در افراد بیشتر باشد زمینه بروز اختلالات روانی از جمله اضطراب اجتماعی افزایش یافته (J. Liu et al., 2023; Shahar et al., 2015; Z. J. Wang et al., 2024) و فرد به علت تجربیات دردناک و باورهای شناختی غیرمنطقی توانایی کمتری در کنترل رویدادهای و شرایط استرس زا و چالش برانگیز دارد و هر چه میزان اضطراب اجتماعی فرد بالاتر باشد، میزان بدرفتاری روانشناختی بیشتر است.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، تمایز یافتگی خود بر اضطراب اجتماعی اثر مستقیم دارد. نتایج این فرضیه همسو با مطالعات پیشین (Pourjaberi et al., 2023; Rahimzadegan & Atadokht, 2020; Rajaeinia, 2022) می باشد. تمایز یافتگی خود یک خصوصیت شخصیتی است که از طریق تجربیات و اتفاقات اولیه زندگی یک شخص پدیدار می شود نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هر چه میزان خود تمایز یافتگی در فردی بیشتر باشد وی در برقراری تعادل میان عملکردهای هیجانی و عقلانی در موقعیت های جدید و ارتباطش با اشخاص جدید توانا تر می باشد و هنگامی که در محیط ها و شرایط اجتماعی قرار می گیرد اضطراب و پریشانی کمتری را تجربه می کند (Rahimzadegan & Atadokht, 2020). هر چه میزان اضطراب اجتماعی فرد بیشتر باشد تمایز یافتگی خود پایین تر می باشد و آن خویشتن غیرحقیقی و ساختگی فرد تحت فشارهای و هیجان های بیرونی تغییر می کند و آسیب های جدی در کیفیت زندگی فرد رقم می زند.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، تمایز یافتگی خود بر انعطاف پذیری روانشناختی اثر مستقیم دارد. نتایج این فرضیه همسو با تحقیقات پیشین (Aghaei & Mousavi, 2020; Aghajani et al., 2022; Eskandari et al., 2016; Mazaheri Tehrani et al., 2022; Pourjaberi et al., 2023; Rahimzadegan & Atadokht, 2020; Rajaeinia, 2022; Salehi, 2022) می باشد. تمایز یافتگی خود یک مفهوم درون روانی است که ظرفیت تفکر و انعکاس فرد به فشارهای هیجانی را تبیین می کند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هر چه میزان تمایز یافتگی خود بیشتر باشد فرد در کاهش تجارب منفی هیجانی خود توانمندتر شده و با حفظ آگاهی متعادل از افکار و هیجانات خود راهبردهای سازگارانه و منعطفی را انتخاب می کند (Salehi, 2022). هر چه میزان انعطاف پذیری روانشناختی فرد بالاتر باشد، تمایز یافتگی خود بیشتر می باشد و پردازش هیجانات با تعادل و توازن بیشتری صورت می گیرد که منجر به احساس امنیت روانی و آرامش درونی فرد می شود (Aghaei & Mousavi, 2020; Aghajani et al., 2022).

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، بدرفتاری روانشناختی بر انعطاف پذیری روانشناختی اثر مستقیم دارد. نتایج این فرضیه همسو با مطالعات پیشین (Aghaei & Mousavi, 2020; Parvaresh et al., 2024; Veismoradi et al., 2023) می باشد. آن ها بیان کردند که ساختار



روانشناختی افرادی که تجربه هرگونه بدرفتاری از قبیل سوءاستفاده‌های جنسی و جسمی و هیجانی و غفلت به ویژه در دوران کودکی و نوجوانی را داشته‌اند به شدت تحت تأثیر قرار می‌گیرند و زمینه را برای بروز انواع اختلالات روانی از جمله بروز اضطراب در بزرگسالی مهیا می‌کنند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هرچه میزان انعطاف‌پذیری روانشناختی در یک شخص بالاتر باشد، توانایی رویارویی و تجربه هرگونه بدرفتاری در دوران کودکی و نوجوانی افزایش می‌یابد و ظرفیت روانی فرد به او این امکان را می‌دهد که آن تجربه دردناک را به بستری برای رشد تبدیل کند.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، انعطاف‌پذیری روانشناختی بر اضطراب اجتماعی اثر مستقیم دارد. نتایج این فرضیه همسو با مطالعات پیشین (Gallego et al., 2020; Rajaeinia, 2022; Share et al., 2014; Smits et al., 2009) می‌باشد. اضطراب اجتماعی به عنوان ترس شدید از ارزیابی‌های منفی تلقی می‌شود. آن‌ها در یافته‌های خود بیان کردند که خودآگاهی افراطی فردی که دچار اضطراب اجتماعی است او را مجاب به اجتناب از موقعیت‌هایی که مورد توجه دیگران قرار است می‌کند. انعطاف‌پذیری روانشناختی به عنوان یک چارچوب به منظور درک آسیب شناسی روانی به افراد این امکان را می‌دهد که با حقایق هیجانی هر لحظه هم‌نوا شوند و با آگاهی از دفاع‌هایی که در طولانی مدت زمینه‌ساز اختلالات اضطرابی می‌شوند پیشگیری کنند. نتایج این پژوهش نشان داد افزایش انعطاف‌پذیری روانشناختی، فرد را از چرخه اجتناب تجربی رها می‌سازد و او را قادر به ارتباط گرفتن با اتفاقات غیرقابل کنترل و تنش‌زا محیط پیرامون می‌کند. هرچه میزان اضطراب اجتماعی بیشتر باشد فرد در پردازش هیجانات خود احساس ناتوانی بیشتری کرده و سازگاری و انعطاف‌پذیری روانشناختی کمتری از خود نشان می‌دهد که باعث ایجاد رنج و تنش بیشتری در فرد می‌شود.

در نهایت، یافته‌های این پژوهش می‌تواند به مراکز نگهداری و کاردرمانی در راستای کارهای مشاوره‌ای کمک کند. همچنین می‌تواند در شناخت راهکارهای افزایش تمایز یافتگی خود و کاهش تأثیرات بدرفتاری روانشناختی از طریق آموزش متغیرهای سبک دفاعی و انعطاف-پذیری روانشناختی متناسب با جامعه و خانواده‌های این گروه از نوجوانان و بزرگسالان، به ویژه مادران تأثیرگذار باشد. توصیه می‌شود که روان‌شناسان و همچنین مسئولان آموزش و پرورش نوجوانان و بزرگسالان کم‌توان ذهنی، از این متغیرها با توجه به پروتکل‌های درمانی تعبیه شده نظیر (آموزش خود انعطاف‌پذیری روانشناختی) برای کنترل اضطراب اجتماعی بزرگسالان استفاده کنند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در این پژوهش ما را یاری نمودند تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی



در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است. این پژوهش دارای کد اخلاق به شماره IR.IAU.TMU.REC.1401.135 از کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Abagheri Meyari, A., Dokaneifard, F., & Behbodi, M. (2024). Providing a Model for Predicting Children's Differentiation Based on Communication Patterns and Personality Structure with the Mediation of Dysfunctional Attitudes in Parents Attending Counseling Centers in Tehran. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders (PDMD)*, 3(1), 139-159. <https://doi.org/10.22034/pdmd.2024.444918.1053>
- Aghaei, A., & Mousavi, S. M. (2020). The Relationship Between Attachment Styles and Self-Differentiation, Cognitive Flexibility, and Marital Intimacy in University Students. https://frooyesh.ir/browse.php?a_id=1798&slc_lang=en&sid=1&printcase=1&hbnr=1&hmb=1
- Aghajani, S., Rahimzadegan, S., & Taheri, h. (2022). The Relation between tendency to suicide with self-differentiation and cognitive flexibility among girl students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, -. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2022.1957087.3431>
- Askian, P., Sanaei Zakir, B., & Navabi Nejad, S. (2008). Examining the Impact of Psychodrama on Increasing Self-Differentiation from the Family of Origin in Female High School Students in District 5 of Tehran. *Quarterly Journal of Counseling Innovations and Research*(9), 9-22. <https://www.sid.ir/paper/69955/en>
- Bagheri, F., Kimiaei, S. A., & Karshki, H. (2020). The Determining Role of Self-Differentiation and the Need for Security in Non-Clinical Married Women. *Journal of Counseling Culture and Psychotherapy*, 11(42). https://qccpc.atu.ac.ir/article_10851.html?lang=en
- Dickstein, D. P., Nelson, E., McClure, E. B., Grimley, M. E., Knopf, L., Brotman, M. A., Rich, B. A., Pine, D. S., & Leibenluft, E. (2007). Cognitive Flexibility in Phenotypes of Pediatric Bipolar Disorder. *Child and Adolescent Psychiatry*, 46(3), 341-355. <https://doi.org/10.1097/chi.0b013e31802d0b3d>
- Dvir, Y., Ford, J. D., Hill, M., & Frazier, J. A. (2014). Childhood Maltreatment, Emotional Dysregulation, and Psychiatric Comorbidities. *Harvard Review of Psychiatry*, 22(3). https://journals.lww.com/hrpjournal/fulltext/2014/05000/childhood_maltreatment,_emotional_dysregulation,.2.aspx
- Eskandari, H., Pejouhi Nia, S., & Abouysani, Y. (2016). Explaining Psychological Problems Based on Cognitive Flexibility and Self-Differentiation. *Shafa Khatam Quarterly*, 4(3). <https://doi.org/10.18869/acadpub.shefa.4.3.18>
- Gallego, A., McHugh, L., Villatte, M., & Lappalainen, R. (2020). Examining the relationship between public speaking anxiety, distress tolerance and psychological flexibility. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 16, 128-133. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2020.04.003>
- Karimi Dastaki, A., & Mahmudi, M. (2024). The Effectiveness of Life Meaning Workshops on Resilience, Negative Affect, and Perceived Social Support in Students. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders (PDMD)*, 3(1), 187-197. <https://doi.org/10.22034/pdmd.2024.448984.1063>
- Liu, F., Wang, N., & Chen, L. (2023). Neuroticism and positive coping style as mediators of the association between childhood psychological maltreatment and social anxiety. *Current Psychology*, 42(13), 10935-10944. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12144-021-02360-9>
- Liu, J., Deng, J., Zhang, H., & Tang, X. (2023). The relationship between child maltreatment and social anxiety: a meta-analysis. *Journal of affective disorders*, 329, 157-167. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.02.081>
- Mazaheri Tehrani, F., Kokali, M., Savabi Niri, V., & Bikas Yekani, M. (2022). The Effectiveness of Reality Therapy on Cognitive Flexibility and Self-Differentiation in Mothers with Children with Special Learning Disorders [Research]. *Quarterly Journal of Child Mental Health*, 9(1), 84-99. <https://doi.org/10.52547/jcmh.9.1.7>



- Mertens, Y., Yilmaz, M., & Lobbetael, J. (2020). Schema modes mediate the effect of emotional abuse in childhood on the differential expression of personality disorders. *Child abuse & neglect*, 104, 104445. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0145213420301009>
- Mikaeili, N., & Parnian Khooy, M. (2021). Mediating role of Emotional Suppression in the Relationship between childhood maltreatment, attachment styles and Vulnerability to Addiction in Male Adolescents. *Journal of Modern Psychological Researches*, 16(61), 161-176. https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_12549.html
- Nematollahi, S., Afshari Nia, K., Alsadat Hosseini, S., Kakabraei, K., & Parandin, S. (2023). The Effectiveness of Metacognitive Therapy and Compassion-Based Therapy on Reducing Rumination, Anxiety and Worry in Obsessive-Compulsive Patients. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders (PDMD)*, 2(3), 50-61. <https://doi.org/10.22034/pdmd.2023.188277>
- Parsakia, K., Farzad, V., & Rostami, M. (2023). The mediating role of attachment styles in the relationship between marital intimacy and self-differentiation in couples. *Applied Family Therapy Journal (AFTJ)*, 4(1), 589-607. <https://doi.org/10.61838/kman.aftj.4.1.29>
- Parvareh, M., Taghinezhad, N., Amirfakhraei, A., & Sabahizadeh, M. (2024). Providing an Optimal Model for Enhancing Cognitive Flexibility Based on Mindfulness in Nurses. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders (PDMD)*, 3(1), 112-123. <https://doi.org/10.22034/pdmd.2024.434590.1033>
- Pourjaberi, B., Shirkavand, N., & Ashoori, J. (2023). The Effectiveness of Cognitive Rehabilitation Training on Prospective Memory and Cognitive Flexibility in Individuals with Depression. *International Journal of Education and Cognitive Sciences*, 4(3), 45-53. <https://doi.org/10.61838/kman.ijecs.4.3.5>
- Rahimzadegan, S., & Atadokht, A. (2020). Prediction of coronavirus anxiety based on cognitive flexibility and self-differentiation in patients with obsessive-compulsive disorder. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 15(58), 27-36. https://jtbcp.riau.ac.ir/article_2083_en.html
- Rajaeinia, A. (2022). Effectiveness of Cognitive Behavior Group Therapy on decreasing perfectionism, increasing positive affect and mental performance in Female Clergies. *International Journal of Education and Cognitive Sciences*, 2(4), 45-53. <https://doi.org/10.22034/injoeas.2022.160688>
- Salehi, H., Hoseinian, Simin, Yazdi, Seyedeh Monavar. (2022). Modeling the Relationship Cognitive Flexibility and Self-Differentiation with Successful Marriage: The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation. *Journal of Applied Family Therapy*, 3(3), 80-101. <https://doi.org/10.22034/aftj.2022.310235.1221>
- Shahar, B., Doron, G., & Szepsenwol, O. (2015). Childhood maltreatment, shame proneness and self criticism in social anxiety disorder: A sequential mediational model. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 22(6), 570-579. <https://doi.org/10.1002/cpp.1918>
- Share, H., Roen Fard, M., & Haghi, E. (2014). The Effectiveness of Heimberg and Becker Cognitive Behavioral Group Therapy in Improving Female Adolescents Social Anxiety and Cognitive Flexibility. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 21(2), 226. <https://www.magiran.com/paper/1295066>
- Sheykhangafshe, F. B., Saeedi, M., Niri, V. S., Nakhostin, Z., & Bourbour, Z. (2023). The effectiveness of cognitive-behavioral therapy on difficulties in emotional regulation and cognitive flexibility in patients with obsessive-compulsive disorder. *Journal of Psychology*, 27(1), 28-37. <https://psycnet.apa.org/record/2024-37952-004>
- Smits, J. A. J., Minhajuddin, A., & Jarrett, R. B. (2009). Cognitive therapy for depressed adults with comorbid social phobia. *Journal of affective disorders*, 114(1), 271-278. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2008.08.008>
- Su, Y., Meng, X., Yang, G., & D'Arcy, C. (2022). The relationship between childhood maltreatment and mental health problems: coping strategies and social support act as mediators. *BMC psychiatry*, 22(1), 359. <https://doi.org/10.1186/s12888-022-04001-2>
- Urbán, D. J. A., García-Fernández, J. M., & Ingles, C. J. (2024). Social Anxiety Profiles and Psychopathological Symptom Differences in Spanish Adolescents. *Child Psychiatry and Human Development*. <https://doi.org/10.1007/s10578-024-01756-5>
- Urbańska-Grosz, J. (2024). Family Functioning, Maternal Depression, and Adolescent Cognitive Flexibility and Its Associations With Adolescent Depression: A Cross-Sectional Study. *Children*, 11(1), 131. <https://doi.org/10.3390/children11010131>
- Veismoradi, M., Borjali, A., & Rafezi, Z. (2023). Predicting Resilience in nurses based on Corona Anxiety and Cognitive Flexibility. *frooyesh*, 12(4), 25-32. <http://frooyesh.ir/article-1-4401-en.html>
- Wang, Z.-J., Liu, C.-Y., Wang, Y.-M., & Wang, Y. (2024). Childhood psychological maltreatment and adolescent depressive symptoms: Exploring the role of social anxiety and maladaptive emotion regulation strategies. *Journal of affective disorders*, 344, 365-372. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.10.046>
- Wang, Z. J., Liu, C. Y., Wang, Y. M., & Wang, Y. (2024). Childhood psychological maltreatment and adolescent depressive symptoms: Exploring the role of social anxiety and maladaptive emotion regulation strategies. *Journal of affective disorders*, 344, 365-372. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.10.046>
- Worsley, J. D., McIntyre, J. C., Bentall, R. P., & Corcoran, R. (2018). Childhood maltreatment and problematic social media use: The role of attachment and depression. *Psychiatry research*, 267, 88-93. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.05.023>



- Yağan, F., & Kaya, Z. (2023). Cognitive flexibility and psychological hardiness: Examining the mediating role of positive humor styles and happiness in teachers. *Current Psychology*, 42(34), 29943-29954. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-04024-8>
- Yu, W., Li, S., Xiao, W., Li, X., Wang, R., Liu, J., Zhang, S., & Wan, Y. (2023). Childhood maltreatment and non-suicidal self-injury among Chinese college students: The moderating roles of social phobia and perceived family economic status. *Child abuse & neglect*, 139, 106113. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0145213423000947>

